

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.523/2009/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év november hó 17. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt a terheltek ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság B.280/2004/89. számú, illetőleg a Győri Ítéltábla Bf.36/2007/8. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a B.280/2004/89. számú, 2006. szeptember 28-án kihirdetett ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett jövedéki orgazdaság büntetében, bűnsegédként megvalósított vesztegetés büntetében és hivatali visszaélés büntetében, s ezért őt - halmazati büntetésül - 10 hó börtönbüntetésre és a közügyektől 2 év eltiltásra ítélte, s vele szemben 500 ezer forint erejéig vagyonelkobzást rendelt el. Ugyanakkor a II. rendű terheltet az ellene 1 rb. folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntette miatt emelt vád alól

felmentette, a vámorgazdaság büntette miatt indult büntetőeljárást pedig megszüntette.

A megállapított tényállás a következő:

T.T. 2000. év tavaszán bűnözői csoportot hozott létre, amely külföldről származó, részben külföldi zárjeggyel ellátott, részben zár- és adójegy nélküli cigarettát szerzett meg, s ezt a jövedéki terméket - anyagi haszonszerzés végett, közteher megfizetése nélkül - Hegyeshalomnál a vámellenőrzés megkerülésével Ausztria területére szállíttatta. A termékek magyar adó- és zárjeggyel nem rendelkeztek.

A szállítmányok kivitelét - a Hegyeshalmi Vámhivatalnál szolgálatot teljesítő pénzügyőrökkel fennálló ismeretséget felhasználva - az I. rendű terhelte szervezte meg.

Az egyik rendőrkapitányság kötelékébe tartozó II. rendű terhelte barátja, az I. rendű terhelte megbízásából esetenként üzeneteket adott át a kilépő teherautókat vezető sofőröknek, de - nagy jövedelem reményében - vállalkozott arra is, hogy tevékeny segítséget nyújt a szállítmányok kiléptetéséhez.

2000. november 7-én a II. rendű terhelte két rakomány - a 17 %-os jövedéki adóval terhelten összesen 49.491.463 forint belföldi forgalmi értékű - cigaretta kiviteléhez nyújtott segítséget oly módon, hogy a határon figyelte a kilépést, ellenőrizve, hogy nincs-e rendőri intézkedés.

Az említett szállítmányokban 3.320.240 forint vámértékű olyan cigaretta is volt, amely nem EU tagállamból származott.

Az I. rendű terhelte anyagi haszonszerzés végett úgy szerezte meg a vámárukat, hogy tudta, miszerint azok csempészet útján kerültek Magyarországra. A II. rendű terhelte pedig a határon történő figyelemmel segítséget nyújtott e vámáruk külföldre vitel útján történő elidegenítéséhez.

Az I. rendű terhelte 2000. november 8-án a közeli MOL üzemanyagkút területén 1.000.000 forintot adott át M.Cs. részlegvezető pénzügyőrnek a november 6-án sikeresen átjuttatott szállítmányra tekintettel. Ez alkalommal vele volt a II. rendű terhelte is, aki tisztában volt a pénzátadás céljával és előzményeivel.

A II. rendű terhelte - az I. rendű terhelte kérésére - 2000. november 6-án a BM Gépjármű-nyilvántartóban ellenőrizte a határon figyelő személygépkocsi adatait. Közölte az I. rendű terhelttel, hogy rendőrségi járműről van szó, mire az I. rendű terhelte figyelmeztette a gépkocsivezetőket, hogy a rendőrök figyelik a

mozgásukat. E tevékenységével a II. rendű terhelt jogtalan hátrányt okozott a nyomozóhatóságnak, mert megghiúsította az eredményes felderítést.

Az elsőfokú bíróság a II. rendű terhelt esetében a Btk. 2.§-ának II. fordulata alapján az elbíráláskor hatályban lévő büntető anyagi jogszabályokat alkalmazta, mivel álláspontja szerint - főként a büntetéskiszabás általános szabályait tekintve - az biztosított enyhébb megítélést.

Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a jövedéki gazdaság tényállását 2001. július 20-i hatállyal iktatta be ugyan a 2001. évi LIX. törvény 2.§-a, azonban a vád tárgyává tett és a jövedéki gazdaság tényállását kimerítő magatartás az elkövetés időpontjában is büntetendő volt, tekintve, hogy az a vámorgazdaság büntetében nyert szabályozást.

A vesztegetést érintően pedig az elsőfokú bíróság arra hivatkozott, hogy a II. rendű terhelt magatartása - hiszen előző nap maga is jelen volt a bűncselekmény elkövetésénél - szándékos pszichikai bűnsegédként csatlakozott az I. rendű terhelt aktív vesztegetéséhez, minthogy a II. rendű terhelt jelenlétével erősítette társa törekvését a pénzügyőr további kötelességszegésre való rábírásában.

Kétoldalú fellebbezések alapján az ügyben másodfokon a Győri Ítéltábla járt el, s a 2007. november 27-én meghozott Bf.36/2007/8. számú ítéletével a II. rendű terheltre nézve annyiban változtatta meg az elsőfokú ítéletet, hogy e terhelt esetében az 500.000 forint vagyonekbevonásra vonatkozó rendelkezést mellőzte, egyebekben azt helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a II. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a/ pontjára alapozottan.

Álláspontja szerint a jövedéki gazdaság büntetnének felrovásával a bíróság olyan törvényszakaszt alkalmazott, amely az elkövetéskor nem szerepelt a Btk-ban, azaz az elkövetéskor a jövedéki gazdaság büntetettét a Btk. nem rendelte büntetni. Ez pedig sérti a büntető törvény időbeli hatályát.

A vesztegetés kapcsán a II. rendű terhelt bűnsegédi magatartást nem tanúsított, a passzív jelenlét ilyenek nem tekintendő.

Ezért a védő az említett két bűncselekmény alól a terhelt felmentését, s a fennmaradó bűncselekmény miatt a büntetés enyhítését kérte.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1725/2009. számú átiratában - és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője is - a megtámadott határozatok hatályban fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

Az irányadó tényállásból kitűnően a II. rendű terhelt 2000. november 3-án - ellenszolgáltatás fejében - vállalkozott arra, hogy tevékeny részt vesz az I. rendű terhelt irányításával külföldre juttatandó szállítmányok zavartalan kiléptetésében.

Ennek megfelelően 2000. november 7-én két rakomány cigaretta kiviteléhez nyújtott segítséget azzal, hogy a határon figyelte: nincs-e rendőri intézkedés. Ehhez képest amikor a II. rendű terhelt elkísérte a MOL kúthoz az I. rendű terheltet, aki ott 1 millió forintot adott át a részlegvezető pénzügyőrnek, közölve, hogy azért tud csak kevesebbet fizetni, mert az előző napi szállítmány az osztrák oldalon megbukott; pontosan tudta, hogy a pénzátadás milyen célt szolgál. Ilyen módon a II. rendű terhelt nem kívülálló szemlélője volt az eseményeknek, hanem - felismerve és azonosulva a társa által megkezdett bűncselekménnyel - jelenlétével, annak sikeres véghezviteléhez szándékerősítő segítséget nyújtott. Ebből következően tehát a II. rendű terhelt bűnösségének a Btk. 253.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő bűnsegédként elkövetett vesztegetés büntetében történt megállapítása törvényes.

A Btk. 10.§-ának (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy bűncselekmény az a szándékos vagy - ha a törvény a gondatlan elkövetést is bünteti - gondatlan cselekmény, amely veszélyes a társadalomra és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli. A Btk. 2.§-a értelmében pedig a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Az elbírálás idején hatályos büntető törvénynek visszaható ereje kizárólag akkor van, ha az új törvény alapján a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el.

Mindebből az is következik, hogy a terhelt bűnösségét megállapítani és vele szemben büntetést kiszabni olyan cselekmény miatt nem lehet, amelyet a büntető törvény az elkövetés időpontjában bűncselekményként nem rendelt büntetni.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás III.1/c. pontjában írt tényállásból kitűnően a II. rendű terhelt 2000. november 7-én két rakomány - a 17 %-os jövedéki adóval terheltén összesen 49.491.463 forint belföldi forgalmi értékű - magyar adó- és zárjegy nélküli cigaretta Ausztria területére történő kiszállításához nyújtott segítséget.

Minthogy az elkövetés időpontjában az Európai Unió tagállamaiból származó jelentős értéket kitevő cigaretta vámárúnak minősült, a cselekmény a Btk. 312.§-a (1) bekezdésének a/ pontjában és (2) bekezdésének c/ pontjában foglalt, 3 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett vámorgazdaság büntettének tényállását merítette ki.

Magyarországnak az Európai Unióhoz való csatlakozását - 2004. május 1-jét - követően a közösségi áruk a vámáru jellegüket elvesztették ugyan, a jövedéki termék jellegüket azonban nem.

Amennyiben 2001. július 20-át megelőzően a csempésztett vámáru egyben jövedéki termék (pl. dohányáru) volt, a jövedéki adóbevétel csökkentése - mivel a vámteher magában foglalta a jövedéki adót is - az akkori szabályozás szerint a csempészet (vámorgazdaság) bűncselekménye mellett önálló büntetőjogi értékelést nem nyerhetett. A 2001. évi LIX. törvény 2.§-a azonban - 2001. július 20-i hatállyal - a Btk. 311.§-ával, illetve 311/A.§-ával törvénybe iktatta a jövedéki visszaélés és a jövedéki orgazdaság bűncselekményét. A csempésztett vámárura megvalósított jövedéki orgazdaság esetén pedig a 2/2002. büntető jogegységi határozat iránymutatása értelmében - jöllehet mindkét bűncselekmény tényállása megvalósul - a specialitás elve alapján kizárólag a jövedéki orgazdaság bűncselekményének megállapítására kerülhet sor.

Mindemellett a csempészetből származó dolog vagyoni haszon végett történő megszerzésének büntethetősége meg sem szűnt, 2007. július 1-től e cselekmény ugyanis a Btk. 326.§-ában írt orgazdaság bűncselekményének felrovására alkalmas.

A tényállás III.1/c. pontjában jelzett cselekmény kapcsán tehát fel sem merül, hogy az elbírálás idején hatályos új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény. Ezért a Btk. 2.§-a szempontjából csupán az vizsgálható, hogy az elkövetés, illetve az elbírálás időpontjában hatályos anyagi jogi rendelkezések eredményeznek-e enyhébb elbírálást.

A jelentős értékű jövedéki termékre elkövetett jövedéki orgazdaság büntettének 3 évig terjedő szabadságvesztésben jelentkező büntetési tétele a vámorgazdaság büntettéhez képest nem enyhébb. A Btk. 253.§-ának (2) bekezdésében foglalt vesztegetés büntettére viszont az elkövetéskori 3 évig terjedő szabadságvesztés helyett az elbíráláskor hatályos törvény 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztés kiszabását írta elő. Így - a büntetés kiszabás általános rendelkezéseinek enyhébb volta ellenére - a II. rendű terhelt számára az elbírálás időpontjában hatályban lévő büntető anyagi jogi normák alkalmazása nem eredményezett kedvezőbb helyzetet, ezért a cselekményeknek az elkövetéskor hatályos büntető törvény szerinti minősítése lett volna helyes.

A Be. 416.§-a (1) bekezdésének b/ pontjából kitűnően azonban a jogi minősítés téves volta önmagában még nem, hanem csak akkor teszi alapossá a felülvizsgálati indítványt, ha annak folytán törvénysértő büntetés kiszabására került sor. A jelen ügyben pedig a II. rendű terhelttel szemben alkalmazott büntetés nem törvénysértő, ennél fogva a jogerős ügydöntő határozat megváltoztatására a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság - nem adva helyt a felülvizsgálati indítványnak - a megtámadott határozatokat a Be. 426.§-a értelmében a II. rendű terheltet érintően hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3.§-ának (4) bekezdésén, illetve 416.§-a (4) bekezdésének b/ pontján, továbbá a 418.§-a (3) bekezdésén és 421.§-ának (2)-(3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2009. november 17.

Dr. Demeter Ferencné s.k. a tanács elnöke, Dr. Akác József s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hitelül:

írnok
MM